

**Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd
om grishållning inom lantbruket m.m.;**

SJVFS 2017:XX

Saknr L 106

Utkom från trycket
den XX yyy 2017

beslutade den XXX

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 2, 4, 8 a, 15, 17 och 18 §§ djurskyddsförordningen (1988:539) följande. Dessutom beslutar Jordbruksverket följande allmänna råd.

Innehållsförteckning

1 kap. Inledande bestämmelser	s. 2
Definitioner	s. 2
2 kap. Tillsyn och skötsel.....	s. 4
Tillsyn.....	s. 4
Skötsel	s. 4
3 kap. Utfodring och vattning	s. 5
Foder och dricksvatten	s. 5
Anordningar, installationer och utrymme	s. 6
4 kap. Stallmiljö.....	s. 7
Renhållning och strö.....	s. 7
Stallklimat och luftkvalitet	s. 8
Dagsljusinsläpp och belysning	s. 9
Buller	s. 10
5 kap. Utrymmen och utrustning.....	s. 10
Utrymmen.....	s. 10
Golv	s. 13
Brandskydd och elsäkerhet.....	s. 14
6 kap. Utevistelse	s. 14
Utomhusytor.....	s. 14
Utegångsdjur	s. 15
Ikraftträdanden.....	s. 15

¹ Jfr rådets direktiv 2008/119/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav för kalvar (EGT L 10 15.1.2009, s. 7 Celex32008L0119), rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur (EGT L 221, 8.8.1998, s. 23, Celex 31998L0058) senast ändrad genom rådets förordning (EG) nr 806/2003 (EGT L 122, 16.5.2003, s. 1, Celex 32003R0806) och rådets direktiv 2008/120/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning (EGT L 47,18.2.09, s. 5 Celex 32008L0120). Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1 Celex 32015L1535).

1 KAP. INLEDANDE BESTÄMMELSER

1 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (1988:534) och djurskyddsförordningen (1988:539).

2 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser om hållande och skötsel av grisar inom lantbruket m.m.

3 § Grisar får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i dessa föreskrifter om en veterinär av veterinärmedicinska skäl har ordinerat detta.

4 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning under förutsättning att det inte strider mot någon bindande EU-rättsakt.

5 § De mått som anges i denna författning är minsta mått och centrummått för normal inredning om inte annat anges. Avvikelse från föreskrivna mått kan dock godtas i befintliga stallar under förutsättning att följande kriterier uppfylls:

1. djurmiljön i stallet som helhet är mycket god,
2. konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på djuret avseende den funktion som måttföreskriften syftar till,
3. måttavvikelsen innebär inte någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos djuren, samt
4. måttavvikelsen innebär inte att tillsynen och skötseln av djuren försvåras.

Detsamma gäller vid förprövningspliktig ombyggnad av stallar om länsstyrelsen vid provningen bedömer att kriterierna i punkterna 1 – 4 ovan uppfylls i stallet efter åtgärden och att planlösningen i stallet är god.

Definitioner

6 § Ord eller uttryck som används i denna författning har följande betydelse:

allmänna råd: definieras i 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725) som sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende,

dB: enhet för mätning av bl.a. ljudnivå (ljudtrycksnivå). "A" anger att det ingående ljudet vägts över det standardiserade A-filtret före nivåangivelsen. dBskalan är logaritmisk. En ökning eller minskning av ljudnivån med 10 dB uppfattas av det mänskliga örat som en fördubbling respektive halvering av ljudet,

djurhållare: fysiska eller juridiska personer som enligt avtal eller lag ansvarar för eller handhar djur, oavsett om detta sker stadigvarande eller tillfälligt,

dränerande golv: ett samlingsbegrepp för genomsläppliga golv. Gödseldränerande golv är golv som är konstruerade för att släppa igenom träck, urin och i viss mån strömedel till ett underliggande utrymme. Urindränerande golv är golv som är konstruerade för att enbart släppa igenom urin och annan vätska,

foderliggbås: bås som är både utfodringsplats och liggplats för lösgående djur,

forcerad ventilation: ventilationsflöden som överstiger det dimensionerade maxventilationsflödet i ett slaktgrisstall enligt Svensk Standard (SS 95 10 51),

förvaringsutrymme: en bur eller annan behållare, ett rum, en inhägnad eller ett annat avgränsat utrymme, där djur hålls,

gödseldränerande golv: se dränerande golv,

hydda: flyttbart mindre stall som placeras utomhus med liggplatser för grisar,
hårdgjord yta: ytan anses vara hårdgjord om den består av betong, asfalt eller annat likvärdigt material,

kontinuerlig uppfödning: hållande av, i normalfallet, djur av olika åldrar i stall eller stallavdelning. Insättning av nya djur sker efterhand,

konventionell uppfödning i grisionsbox: suggan hålls lösgående tillsammans med smågrisarna i en box. Smågrisarna har tillgång till avskilt ligg- och utfodringsutrymme som är skyddat mot drag och som oftast är uppvärmsbart,

liggarea: avser boxareor som är godkända som liggytor. Anordningar för utfodring som inkräktar på liggarean inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning,

liggbås: bås som endast är liggplats för lösgående djur,

ligghall: stall med liggplatser för lösgående djur. Djuren hålls inte instängda i stallet utan kan själv välja när de vill använda det,

omgångsuppfödning: hållande av djurgrupp/flock med individer av likartad ålder i eget stall eller egen stallavdelning. Insättning av ny djurgrupp sker inom en begränsad tidsperiod och inte förrän stallet eller stallavdelningen tömts helt,

ppm: koncentration av ett visst ämne mätt i miljondelar (parts per million),

slaktgrisar: grisar mellan ca 35 kg och slaktvikt,

spalt: mellanrummet mellan stavar i ett spaltgolv,

spaltgolv: spaltgolv är en typ av dränerande golv som består av stavar av t.ex. betong, trä, metall eller plast vilka läggs med visst avstånd från varandra,

stall: byggnad för hållande av djur,

stallavdelning: del av ett stall som är avskilt från andra delar av stallet, normalt med täta väggar,

ströad liggböxa: en böxa försedd med strö som i regel kräver daglig tillsyn och daglig utgödsling. Förbrukat och blött strömedel ersätts med nytt,

ströbädd: en bädd av strö som gödslas ut med ett intervall från någon eller några veckor upp till ett år. En ströbädd hålls torr genom att nytt strömedel tillförs ovanpå det gamla. En ströbädd som "brinner", dvs. utvecklar värme under en biologisk nedbrytningsprocess, kallas vanligen djupströbädd,

termisk komfort: djuren har termisk komfort inom den s.k. termoneutrala zonen. I denna zon kan djuren utan svårigheter upprätthålla sin värmebalans. Den termoneutrala zonen begränsas nedåt av den nedre kritiska temperaturen och uppåt av den övre kritiska temperaturen. När omgivningen har en temperatur under den undre kritiska temperaturen måste djuren öka sin ämnesomsättning och äta mer foder för att behålla sin kroppstemperatur. Vid temperaturer över den övre kritiska temperaturen kommer djurens kroppstemperatur att stiga på grund av att de av fysikaliska skäl inte kan bli av med sin överskottsvärme. De kritiska temperaturgränserna påverkas av en mängd faktorer såsom djurets vikt, djurets hälsa, utfodringsintensitet, lufthastighet, luftfuktighet, liggytor, strö, antal djur i gruppen samt djurens möjlighet till rörelse,

totalarea: begreppet avser areor där djuren kan röra sig utan hinder, som regel liggarea och gödslingsarea. Anordningar för utfodring som inkräktar på totalarean inräknas inte i denna såvida inte annat framgår av denna författning,

urindränerande golv: se dränerande golv,

utgångsdjur: djur som går ute eller har möjlighet att gå ut på betesmark eller i rasthage halva dygnet eller mer under den kalla årstiden då betestillväxt inte sker,

växande grisar: avvanda grisar med en vikt upp till ca 130 kg,

ätbås: bås som endast är ätplats för lösgående djur, samt
övertemperatur: skillnaden mellan förväntad och rådande, högre stalltemperatur.

2 KAP. TILLSYN OCH SKÖTSEL

Tillsyn

1 § Djurägaren och djurhållaren har ansvaret för djurens välbefinnande.

2 § Personer som har hand om grisar ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att dessa föreskrifter ska kunna följas.

3 § Grisar ska normalt ses till minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade grisar samt grisar som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för högdräktiga suggor eller gyltor, särskilt vid tiden kring förlossningen.

4 § Grisar ska hållas på ett sådant sätt att tillsynen över dem kan ske utan svårigheter.

5 § Klövarna på vuxna grisar ska inspekteras regelbundet och verkas vid behov.

6 § Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen.

Skötsel

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Uppfödning av växande grisar bör ske omgångsvis.

Grisar som väger mindre än 20 kg bör inte föras samman med grisar från andra besättningar.

Smågriskullarna bör efter eventuell kullutjämning hållas samman under tillväxttiden. En gris som har nedsatt förmåga att hävda sig i en smågriskull bör dock avlägsnas och inhysas i en miljö som är bättre anpassad för grisen.

7 § Grisar ska hållas tillfredsställande rena.

8 § Grisar ska hållas i par eller grupp. Under veckan före grisning och under grisning får dock suggor och gyltor hållas individuellt och utom synhåll för andra grisar.

Första stycket gäller inte galtar som hålls individuellt i boxar under förutsättning att galtarna kan höra, känna lukten av och se andra grisar.

9 § En gris som är särskilt aggressiv mot andra grisar får tillfälligt hållas individuellt i box som den kan vända sig i utan svårigheter.

10 § En digivande suggas rörelsefrihet får begränsas under smågrisarnas första levnadsdagar genom användande av skyddsgrind eller motsvarande anordning om hon uppvisar ett aggressivt eller onormalt beteende som utgör en uppenbar skaderisk för smågrisarna.

Skyddsgrind eller motsvarande anordning får också användas under det dagliga skötselarbetet om soggans beteende utgör en uppenbar skaderisk för skötaren samt när soggan hanteras för vård och behandling.

Grupphållna soggor och gyltor får stängas in i båsar när de utfodras eller när de hanteras för vård och behandling.

11 § En gris rörelsefrihet får inte begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid grisen. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av grisens kropp binds samman eller genom att grisen binds samman med ett annat djur.

12 § Vid drivning ska grisar hanteras lugnt. Grisar ska ha tillräckligt med utrymme för att kunna förflytta sig och ska tydligt kunna uppfatta drivvägen.

Allmänna råd till 2 kap. 12 § och 3 § djurskyddsförordningen

Grisstallar bör utformas så att flyttning, transport och utlastning av grisarna underlättas. Drivgångar bör ha släta ytor utan skarpa hörn.

Speciella utlastningsrum eller boxar bör inrättas vid behov.

Lastrampers lutning bör vara så liten som möjligt.

Drivning av grisar bör inte ske genom koppling till fordon.

13 § Elektriska pådrivare får endast användas av veterinär och då endast när denne anser det nödvändigt av veterinärmedicinska skäl.

14 § Föremål och ämnen som kan skada grisarna ska förvaras så att de är oåtkomliga för grisarna.

3 KAP. UTFODRING OCH VATTNING

Foder och dricksvatten

1 § Grisar ska dagligen ges foder av lämplig struktur.

Fodergivan ska garantera en tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel.

2 § Smågrisar får inte avvänjas förrän de uppnått 28 dagars ålder och ska då ha vant sig vid tillskottsoder. Smågrisar får dock avvänjas upp till sju dagar tidigare under förutsättning att samtliga punkter nedan är uppfyllda.

1. Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll² med plan och riktlinjer som Jordbruksverket har godkänt med särskild hälsokontroll av smågrisar.
2. Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet² ”Smittsäkrad besättning gris” och är ansluten till nivå ”Spets” enligt programmets plan och riktlinjerna.

² Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

3. Besättningen har en godkänd djurskyddsdeklaration³.
4. Smågrisarna föds upp omgångsvis under digivningsperioden. Efter digivningsperioden flyttas de avvanda grisarna till en annan stallavdelning där de föds upp omgångsvis. Under dessa perioder blandas inte grisarna med grisar från andra djurgrupper.
5. De stallavdelningar som används för uppfödning enligt punkt 4 är tomma på djur i minst fem dygn mellan varje djuromgång samt är rengjorda och desinficerade innan en ny omgång djur sätts in.
6. Vid kullutjämning under digivningsperioden flyttas inte någon smågris till en smågriskull där smågrisarna är äldre än 2 dygn.
7. När smågrisarna avväns äter de speciellt avpassat tillskottsfoder i tillräcklig mängd. Tillskottsfodret ska vara mjölkbaserat.
8. I varje djuromgång har högst 10 % av smågrisarna en avvänjningsålder som understiger 26 dygn.
9. Vid avvänjningen har smågrisarna en för sin ålder normal vikt.
10. Efter avvänjning förekommer inga beteendestörningar så som flanksugning, eller svansbitning annat än undantagsvis.
11. De stallavdelningar som används för uppfödning enligt punkt 4 har anläggning för tillskottsvärme.
12. Reservelverk finnas på anläggningen.

3 § Grisar ska ha fri tillgång till dricksvatten.

Anordningar, installationer och utrymme

4 § Utfodrings- och vattningssystem ska vara utformade, dimensionerade och placerade så att djuren lugnt och naturligt kan inta sitt foder och vatten.

Utmatningsöppningen på datafodervagnar får ha elektriska avvisare. Avvisarna ska vara så konstruerade att djuren enbart kommer i kontakt med dem vid försök att påverka öppningen och så att de inte skadar djuren.

Allmänna råd till 3 kap. 4 §

Främre delen av båsavskiljarna i ätbås och foderliggbås bör vara täta.

5 § En transponder- eller responderstyrd foderstation får inte användas för fler grisar än att alla hinner äta sin dygnstilldelning inom 12 timmar.

³ Bestämmelser om djurskyddsdeklaration finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:42) om läkemedel och läkemedelsanvändning.

6 § Minsta utrymme per djur vid rak foderplats vid samtidig utfodring av gruppållna grisar anges i tabell 1.

Tabell 1

	Utfodringsplats, m
Växande grisar, 10-130 kg	$= 0,164 + \frac{\text{vikt (kg)}}{538}$
Gylta eller liten sugga	0,45
Normalstor eller stor sugga	0,50

7 § Vattenförsörjning för gruppållna grisar anges i tabell 2.

Tabell 2

	Antal digivande suggor per		Antal övriga grisar per	
	vattenkopp	vattennippel	vattenkopp	vattennippel
Torrutfodring	20	10	40 ¹⁾	20
Blötutfodring	40 ¹⁾	20	80 ¹⁾	40 ¹⁾

¹⁾ Dock minst två vattenställen i grupper över 30 grisar.

4 KAP. STALLMILJÖ

Renhållning och strö

1 § Stallutrymmen ska rengöras och utgödsas minst en gång dagligen om inte systemet för djurhållning är uppbyggt för andra rutiner som ger god hygien.

Vid kontinuerlig djurhållning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant minst en gång årligen. Vid omgångsuppfödning ska stall eller stallavdelning rengöras noggrant före varje insättning av en ny omgång djur.

2 § Liggytor ska hållas rena och torra samt vara anpassade efter djurslag och stallklimat (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 2 §

Under den kalla årstiden bör liggytorna i stallar med utomhusliknande klimat vara försedda med en bädd av halm eller annat skyddande material som är lämpligt för djuren.

3 § Strömedel ska vara av lämplig typ och ha god hygienisk kvalitet.

4 § Strömedel till grisar ska ha sådana egenskaper samt ges i sådan mängd att grisarnas sysselsättningsbehov och komfortbehov tillgodoses.

Allmänna råd till 4 kap. 4 §

Strömedel till grisar bör innehålla material som grisarna kan böka i, undersöka och tugga. Vid uppfödning i konventionell grisningsbox bör strömedlet också ge ett skyddande liggunderlag för suggan och smågrisarna under smågrisarnas första levnadsvecka.

5 § Under veckan före grisning ska suggor och gyltor ha tillgång till strömedel som ger dem möjlighet att utföra bobygnadsbeteenden.

Allmänna råd till 4 kap. 5 §

Utgödslingssystem i stallavdelningar med konventionella grisningsboxar bör vara anpassat för hantering av stora strömängder.

Stallklimat och luftkvalitet

6 § I stall ska djuren ha ett klimat som är anpassat till djurslaget och djurhållningsformen (termisk komfort).

Allmänna råd till 4 kap. 6 §

Slaktgrisstallar bör vara utrustade med duschsystem eller andra anordningar som kan ge djuren svalka under den varma årstiden.

Värmeisolerade stallar för växande grisar bör vara utrustade med anläggning för tillskottsvärme under den kalla årstiden.

7 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent, såvida inte stalltemperaturen understiger 10°C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och relativa fuktigheten inte överstiga 90.

I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten inte annat än undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter.

8 § I ett stall får grisar endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden:

- ammoniak: 10 ppm,
- koldioxid: 3 000 ppm,
- svavelväte: 0,5 ppm,
- organiskt damm: 10 mg/m³.

9 § Utgödslingssystem ska vara utformade så att djur i en stallavdelning inte kommer i direktkontakt med gödsel från annan avdelning.

Luft får inte tas in i en stallavdelning via ett utgödslings- eller urindräneringssystem eller via utrymmen som kan innehålla luftföroreningar eller smittämnen som kan påverka djurens hälsa negativt.

Öppningar mellan stallavdelningar ska kunna stängas och vara stängda när de inte används.

10 § Vid vakuumutgödsling ska gödselledningarnas diameter minst vara 300 mm. Systemet ska i övrigt utformas och skötas så att luft förhindras att strömma in i stallet via utgödslingssystemet.

Utgödsling ska ske med högst 14 dagars intervall.

11 § I mekaniskt ventilerade stallar ska det finnas nödventilation.

12 § Mekaniskt ventilerade stallavdelningar för grisar ska vara utrustade med larmanordning som varnar för

1. övertemperatur,
2. strömavbrott,
3. fel på larmanordningen, och
4. fel på frånluftsfläktar för minimiventilation och gödselgasventilation.

Larmanordningen ska vara utformad så att larmet uppmärksammas på ett betryggande sätt.

Utrustningen ska kontrolleras regelbundet och före varje insättning av en ny omgång djur.

Första stycket gäller inte om nödventilationen fungerar automatiskt vid övertemperatur och vid strömavbrott i avdelningar med plats för högst;

- a) 30 digivande suggor med smågrisar,
- b) 330 avvanda grisar upp till 35 kg,
- c) 150 slaktgrisar, eller
- d) 100 övriga grisar.

Allmänna råd till 2 § djurskyddslagen

Även stallar med mekanisk ventilation utan krav på larm bör vara utrustade med en larmanordning som varnar för övertemperaturer, strömavbrott och fel på larmanordningen om ett ventilationsbortfall bedöms kunna medföra lidande för djuren.

Dagsljusinsläpp och belysning

13 § Djurstallar får vara försedda med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

14 § Grisstallar som saknar fönster för dagsljus och som var i bruk före den 1 juli 1989 behöver inte förses med fönster om inte förprövningspliktig till- eller ombyggnad genomförs.

15 § Grisar ska ha tillgång till dagsljus och belysning som stödjer deras dygnsrytm och beteendebhov.

Grisar ska under en sammanhängande tidsperiod på minst 8 timmar per dygn hållas i en miljö där ljusintensiteten är minst 40 lux.

16 § Stallar ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar djuren obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter.

Kravet på fast monterad belysning i första stycket gäller inte för ligghallar och hyddor under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnad på annat sätt.

Buller

17 § Buller i stallar får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar grisarnas hälsa menligt.

I stallar får grisar endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA. I stallar med slaktgrisar får dock bullernivån 65 dBA överstigas vid forcerad ventilation då väderleken kräver detta under förutsättning att bullernivån inte överstiger 75 dBA.

5 KAP. UTRYMMEN OCH UTRUSTNING

Utrymmen

1 § Grisar som behöver särskild vård ska kunna tas omhand lösgående i ett närbeläget utrymme och ska där vid behov kunna hysas individuellt. Utrymmet ska ha ett klimat som djuren är vana vid.

För utgångsdjur och för grisar som under den kalla årstiden hålls i stallar med utomhusliknande klimat ska det även finnas behandlingsplatser som kan värmas upp eller på annat sätt vara anpassade så att grisarnas behov av termisk komfort tillgodoses.

Allmänna råd till 5 kap. 1 §

För grisar utom utgångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 25:e djur.

För utgångsdjur bör det utrymme som avses i föreskriften kunna hysa minst vart 50:e djur.

För utgångsdjur bör ett sådant utrymme som avses i föreskriften vara placerat eller kunna iordningställas så att det är tillgängligt inom en halvtimme för den gris som behöver tas om hand i utrymmet.

Ett behandlingsutrymme som ska kunna värmas upp bör utformas så att uppvärmning till minst 10°C kan ske inom en timma.

2 § I stallar för slaktgrisar med kontinuerlig uppfödning får en stallavdelning hålla högst 200 slaktgrisar. I stallar för slaktgrisar med omgångsuppfödning och rekrytering från mer än en besättning får högst 400 slaktgrisar hållas i samma stallavdelning. I stallar för slaktgrisar med omgångsuppfödning där rekrytering av slaktgrisar sker från mer än en besättning men högst tre besättningar får dock upp till 600 grisar hållas i samma stallavdelning under förutsättning att samtliga punkter nedan är uppfyllda.

1. Besättningen är ansluten till en frivillig organiserad hälsokontroll⁴ med plan och riktlinjer som godkänts av Jordbruksverket.
2. Besättningen är ansluten till det frivilliga biosäkerhetsprogrammet⁴ ”Smittsäkrad besättning gris” och är ansluten till nivå ”Spets” enligt programmets plan och riktlinjerna.
3. Stallavdelningen är rengjord, desinficerad samt därefter tom på djur i minst 5 dygn innan insättning av en ny djuromgång påbörjas.

⁴ Bestämmelser om frivillig organiserad hälsokontroll finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:17) om frivillig organiserad hälsokontroll av husdjur.

4. Insättning av en djuromgång sker inom en tidsperiod på 5 dygn.

En stallavdelning med omgångsuppfödning av växande grisar ska vara utformad så att djuren kan tas till och från stallavdelningen utan att behöva passera via en annan stallavdelning.

3 § I ett stall ska grisar ha tillgång till utrymme som ger dem möjlighet att utnyttja olika delar av utrymmet för att ligga, äta och gödsla.

4 § Inför grisning ska suggor och gyltor kunna disponera utrymmet i en grisningsbox så att de kan utföra bobyggnadsbeteenden.

5 § Vid konventionell uppfödning i grisningsbox ska smågrisar under den första levnadsmånaden ha en liggplats som är avskild från suggan.

6 § Minsta utrymme per djur i hyddor eller boxar utan liggbås eller foderliggbås för vuxna djur anges i tabell 3.

Tabell 3

		Ströad liggbox ¹⁾		Ströbäddsbox	Minsta boxsida m
		Liggarea ³⁾ m ²	Totalarea ⁴⁾ m ²	Totalarea m ²	
<i>Galt</i>		6	7 ²⁾	7	
<i>Digivande sugga</i>		4 ^{5) 6)}	6 ^{5) 6)}	7	
<i>Sinsugga</i>	< 6 djur / grupp	1,1	2,48	2,5	2,4
	6-39 djur / grupp	1,1	2,25	2,5	2,8
	≥ 40 djur / grupp	1,1	2,05	2,5	2,8
<i>Dräktig gylta</i>	< 6 djur / grupp	0,9	1,81	enligt 8 §	2,4
	≥ 6 djur / grupp	0,9	1,64	enligt 8 §	2,8

¹⁾ En box eller hydda får inte inom angiven area vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen, hyddan eller avgränsad gödselgång.

²⁾ 10 m² om betäckning sker i boxen.

³⁾ Liggarean får inte vara försedd med dränerande golv på annat sätt än vad som framgår av 14 §.

⁴⁾ Ätbås får inräknas i totalarean under förutsättning att funktionen i boxen inte påverkas negativt.

⁵⁾ Fodertråg får inräknas i arean under förutsättning att funktionen i boxen inte påverkas negativt.

⁶⁾ Upp till 0,5 m² av angiven area får i anslutning till boxväggarna göras otillgänglig för smågrisarna.

7 § Minsta utrymme i gemensambox med foderliggbås anges i tabell 4.

Tabell 4

Djurkategori	Totalarea ¹⁾ per djur, m ²	Gångbredd	
		Mellan båsråd och vägg, m	Mellan två båsrader, m
<i>Gylta eller liten sugga</i>	2,52	2,60 ²⁾	3,00
<i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,94	2,80 ³⁾	3,00

¹⁾ Foderliggbås får inräknas i totalarean.

²⁾ I boxar med högst 20 foderliggbås får gångbredden minskas till 2,00 m om grisarna har ständig tillgång till en sammanhängande rektangulär yta fri från hinder med en minsta area på 9,60 m² och med en kortaste sida på minst 2,40 m.

³⁾ I boxar med 20 foderliggbås får gångbredden minskas till 2,20 m om grisarna har ständig tillgång till en sammanhängande rektangulär yta fri från hinder med en minsta area på 11,75 m² och med en kortaste sida på minst 2,80 m.

8 § Minsta utrymme per djur i boxar med växande grisar, 10 - 130 kg anges i tabell 5.

Tabell 5

	Liggarea, m ²	Totalarea, m ²
<i>Ströad liggbox ¹⁾</i>	$= 0,10 + \frac{\text{vikt (kg)}}{167}$	$= 0,17 + \frac{\text{vikt (kg)}}{130}$
<i>Ströbäddsbox ¹⁾</i>		$= 0,20 + \frac{\text{vikt (kg)}}{84}$

¹⁾ En box får inte inom angivna areor vara utformad på ett sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen eller avgränsad gödselgång.

9 § Minsta utrymme per djur i ligghall eller hydda för grisar som hålls som utegångsdjur ska vara lika med liggarean i ströad liggbox.

10 § Minsta utrymme i bås anges i tabell 6.

Tabell 6

		Längd, m	Bredd, m
<i>Liggbås, foderliggbås</i>	<i>Gylta eller liten sugga</i>	2,00	0,60
	<i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,00	0,70
<i>Ätbås</i>	<i>Gylta eller liten sugga</i>	2,00 ¹⁾	0,45
	<i>Normalstor eller stor sugga</i>	2,00 ¹⁾	0,50

¹⁾ Inklusive utrymme för utfodring. Dock får tråg inte inkräkta mer än 0,3 m i båset.

11 § Bås för gruppållna grisar ska vara utrustat med en skyddsanordning baktill som hindrar grisarna från att skada varandra.

Golv

12 § Golv och liggytor ska ha en jämn och halksäker yta.

Boxar eller liggytor med rörligt golv samt utgödslingssystem i öppna skrapgångar ska utrustas, utformas och skötas så att djuren inte tillfogas skador och så att utrustningen inte inverkar menligt på djurens beteende och hälsa.

Detsamma gäller utformningen av dränerande golvytor.

13 § Grisarnas liggplats får inte bestå av göseldränerande golv.

14 § Minst tre fjärdedelar av föreskriven liggarea i en ströad liggbox för digivande sugga ska bestå av ett golv som inte är dränerande golv. Denna del av liggarean ska vara en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. Övrig del av den föreskrivna liggarean får bestå av dränerande golv med en största spaltöppning på 11 mm och med en minsta stavbredd på 11 mm. Om det dränerande golvet är av betong ska stavbredden dock vara minst 80 mm.

15 § Mått för dränerande spaltgolv av betong och spaltgolvskassetter av betong anges i tabell 7.

Tabell 7

	Största spalt, mm	Stavbredd, mm	Ungefärligt viktintervall, kg
<i>Födelse – avvänjning</i>	11	50	- 9
<i>Avvänjning – 10 veckor</i>	14	50	9 - 25
<i>10 veckor – 120 kg</i>	18	80	25 - 120
<i>Vuxna grisar</i>	20	80	> 120

Brandskydd och elsäkerhet

16 § Vid förprövningspliktig ny-, till- eller ombyggnad av stallar ska dessa utformas så att det för djuren finns godtagbart byggnadstekniskt eller likvärdigt skydd mot brand samt godtagbara förutsättningar att rädda djuren vid brand.

Detsamma gäller när en stallbyggnad ändras eller används på ett sätt som innebär en ökad brandrisk.

Allmänna råd till 5 kap. 16 §

Lantbrukets brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av stall.

17 § Fönster, belysningsanordningar, elektriska ledningar och andra elinstallationer som djuren kan nå ska vara försedda med lämpliga skydd eller vara utförda så att det inte föreligger någon skaderisk.

18 § Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott.

6 KAP. UTEVISTELSE

Utomhusytor

1 § Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att djur som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas.

Stängsel som innehåller taggtråd får inte användas.

2 § Utomhusytor ska vara fria från föremål med uppenbar risk att skada djuren.

3 § Markytor som är hårt belastade av djuren ska vara hårdgjorda, dränerade eller naturligt ha motsvarande funktion.

4 § Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden ska ha tillgång till plats som ger skydd mot direkt solstrålning, stark vind och nederbörd.

Allmänna råd till 4 § djurskyddslagen

Grisar som hålls utomhus under den varma årstiden bör ha tillgång till gyttjebad.

Utegångsdjur

5 § Endast grisar som är lämpade för utevistelse under den kalla årstiden får hållas som utegångsdjur. En ytterligare förutsättning är att de yttre förhållandena såsom terräng och markbeskaffenhet är lämpliga för grisarna.

6 § Utegångsdjur ska under den kalla årstiden när betestillväxt inte sker ha tillgång till ligghall eller annat stall som ger dem skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

Allmänna råd till 6 kap. 6 §

En ligghall för utegångsdjur bör bestå av tre väggar och tak. Den öppna långsidan bör i normalfallet ha söderläge.

Om en ligghall inte har en öppen långsida bör den ha flera öppningar för att undvika att ranghöga djur hindrar övriga djur från att gå in eller ut ur ligghallen.

Ikraftträdandebestämmelser

Dessa föreskrifter träder i kraft den XX YYY 2017 då Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:15) om djurhållning inom lantbruket m.m upphör att gälla. De allmänna råden ska gälla från samma tidpunkt.

LEIF DENNEBERG

Xxxxx Yyyyy
(Avdelningen för djurskydd och hälsa)

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:XX) om grishållning inom lantbruket mm. (saknr L 106)

Enligt förordning (2007:1244) om särskild konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet som överväger nya eller förändrade regler utreda reglernas kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning.

Indelning

Vi föreslår att *Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:15) om djurhållning inom lantbruket mm (saknr L100)*, ska upphöra att gälla. Vidare föreslår vi att de föreskrifter och allmänna råd som finns den författningen i stället ska regleras i sex nya djurslagsspecifika författningar varav en av dessa avser rubricerad författning som avser hållande och skötsel av grisar.

Föreslagna förändringar

De förändringar som görs är i huvudsak redaktionella genom att innehållet i de paragrafer i L100 som reglerar hållande och skötsel av grisar återges i den nya författningen (L106). Den nya författningen ges samtidigt en annan kapitelindelning. Vissa paragraftexter har också formulerats om något för ökad tydlighet och bättre läsbarhet. Utöver dessa förändringar föreslår vi dock att några sakändringar ska göras. I bilaga 1 finns en tabell där varje föreskrift och allmänna råd i den nya författningen kan härledas till motsvarande regleringar i L100. Av tabellen framgår även när det finns skillnader mellan lydelsena i L106 jämfört med L100 samt om det t.ex. är fråga om ett förtydligande, redaktionell ändring eller en sakändring.

Föreskrifter som inte ändras

Som nämns ovan består de föreslagna ändringarna i huvudsak av att innehåll i paragrafer i nuvarande författning (L100) återges i den nya författningen (L104) utan att några ändringar görs i sak. För dessa ändringar hänvisar vi till de konsekvensutredningar som gjorts tidigare i samband med att dessa paragrafer beslutades⁵.

⁵ DFS 2007:5, SJVFS 2010:15, SJVFS 2010:77, SJVFS 2014:31

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Redaktionella förändringar

Nuvarande författning (SJVFS 2010:15, saknr L100) innehåller föreskrifter och allmänna råd för flera djurslag vilket leder till att den ändras förhållandevis ofta. Detta har dessvärre medfört att författningen i sin helhet har blivit svåröverskådlig med i nuläget sex s.k. ändringsföreskrifter. Vi föreslår därför att L100 ska upphöra att gälla och att de föreskrifter och allmänna råd som finns i den rörande hållande och skötsel av grisar inom lantbruket m.m. i stället ska regleras i en egen ny författning (L106). Med endast ett djurslag i den nya författningen bedömer vi att föreskrifterna därmed blir mer överskådliga för berörda företag jämfört med tidigare. Detta eftersom den inte kommer att behöva ändras lika ofta som tidigare men också för att den totalt sett innehålla färre paragrafer och allmänna råd jämfört med nuvarande L100. Vi ser också att denna förändring väsentligt kommer att underlätta vårt och berörda remissinstansers arbete i samband med framtida regelförändringar.

Eftersom den nya författning enbart kommer att innehålla föreskrifter för hållande och skötsel av grisar har ett antal begrepp som definieras i nuvarande L100 (1 kap. 4 §) inte tagits med. Detta eftersom dessa begrepp inte förekommer i de föreskrifter som avser djurslaget gris. I 1 kap. 37 § L100 finns idag föreskrifter som rör kontrollprogram för utgångsdjur. Denna paragraf har inte överförts till den nya författningen eftersom något sådant program inte finns för grisar.

I nuvarande föreskrifter (1 kap. 39 § L100) anges att Jordbruksverket kan medge undantag från bestämmelserna i författning om det finns särskilda skäl. Vi har dock inte möjlighet att besluta om undantag från bestämmelser om det innebär att någon bindande EU-rättsakt inte efterlevs. Vi gör därför ett tillägg i motsvarande paragraf (1 kap. 4 § L106) som innebär att det blir tydligt att undantag bara kan medges i fall där det inte strider mot någon sådan EU-rättsakt.

Sakändringar

2 kap. 11 § (L106)

I nuvarande föreskrifter (1 kap. 6 § L100) anges med stöd av 17 och 18 §§ djurskyddsförordningen (1988:539) att bl.a. att ett djurs rörelsefrihet inte får begränsas genom att en tyngd eller annat hindrande föremål fästs vid djuret när djuret hålls på bete. Rörelsefriheten får inte heller begränsas genom att olika delar av djurets kropp binds samman eller genom att djuret binds samman med ett annat djur. Visserligen anges i 3 § djurskyddsförordningen bl.a. att utrustning inte får hindra djuren att bete sig naturligt, otillbörligt inskränka deras rörelsefrihet eller på annat sätt verka störande på dem men vi har bedömt att det i föreskrifterna uttryckligen ska anges att förbudet i 6 § (L100) ska gälla vid all hållning, d.v.s. oavsett om djuret hålls på bete eller inte.

Ändringen innebär att reglerna blir tydliga och minskar risken för olika tolkningar av hur bestämmelserna om djurs rörelsefrihet sammantaget ska tillämpas. Ändringen innebär också att reglerna om djurs rörelsefrihet bättre stämmer överens med rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur, bilaga punkt 7 som bl.a. anger följande;

”Den rörelsefrihet som ett visst djur har, med hänsyn till djurarten och i enlighet med beprövad erfarenhet och vetenskaplig kunskap, får inte begränsas på ett sådant sätt att det medför onödigt lidande eller onödig skada.”

3 kap. 2 § (L106)

I nuvarande föreskrifter (3 kap. 4 § L100) anges att smågrisar inte får avvänjas förrän de uppnått fyra veckors ålder. Detta gäller för varje enskild smågris. Vid omgångsuppfödning som vanligen tillämpas i dag varierar smågrisarnas ålder beroende på att inte alla sugor i gruppen grisar samma dag. Skillnaden i ålder mellan den yngsta och äldsta griskullen inom en grisningsomgång kan vara upp till ca en vecka. Det i sin tur leder till att avvänjningstiden för hela grisningsomgången i regel uppgår till minst fem veckor.

Inom ramen för en fältstudie som Svenska Pig genomförde under perioden 2013-14 undersöktes vilken inverkan en avvänjningstid på ca fyra veckor för grisningsomgången har på smågrisarna. Försöket genomfördes under särskild övervakning och uppföljning av smågrisarnas miljö, hälsa och välfärd i enlighet med ett särskilt program för djuromsorg. Av resultaten kunde man inte påvisa några negativa effekter på smågrisarna, däremot en positiv effekt på produktionen.

Mot bakgrund av detta bedömer vi att föreskrifterna kan ändras med bibehållet djurskydd så att det blir möjligt att under särskilda villkor kunna tillämpa en kortare avvänjningstid för en grisningsomgång än vad som är möjligt med nuvarande föreskrifter. Vilka dessa särskilda villkor är framgår av förslaget. Vi vill dock särskilt uppmärksamma att en grundförutsättning är att besättningen måste vara anslutning till den organiserade hälsokontrollen med särskild hälsokontroll av smågrisar. Genom att använda redan etablerade strukturer inom den organiserade hälsokontrollen säkerställs att regelbunden kontroll och uppföljning av smågrishälsan kan ske på ett ändamålsenligt och betryggande sätt hos berörda besättningar. Den organiserade hälsokontrollen är ett sedan länge väletablerat system som genomförs av veterinärorganisationer med särskilda djurhälsoveterinärer. Den organiserade hälsokontrollen har genom det djurhälsoarbete som görs bidragit till det goda djurhälsoläge som råder inom svensk grisproduktion. Nya plan- och riktlinjerna till den organiserade hälsokontrollen håller dock på att tas fram i ett arbete som Jordbruksverkets distriktsveterinärorganisation och djurhälsoorganisationerna Gård och Djurhälsan och Lundens Djurhälsa genomför gemensamt. Detta arbete beräknas vara klart under våren 2017. Målsättningen är att den frivilliga organiserade hälsokontrollen ska utökas med särskilda hälsokontroller av smågrisar i de smågrisbesättningarna som så önskar. Utöver detta villkor vill vi också särskilt framhålla att besättningen därutöver också ska ha en godkänd *Djurskyddsdeklaration* vilken görs var 5:e vecka av veterinär i samband med villkorad läkemedelsanvändning.

5 kap. 2 § (L06)

I nuvarande föreskrifter (3 kap. 17 § L100) tillåts av djurhälsosynpunkt högst 200 slaktgrisplatser per stallavdelning vid kontinuerlig uppfödning samt högst 400 slaktgrisplatser per stallavdelning vid omgångsuppfödning när rekrytering av grisar sker från mer än en besättning. Dessa regleringar innebär att det inte är tillåtet att använda en stallavdelning som rymmer fler slaktgrisar än 200 resp. 400 även om antalet grisar som sätts in i avdelningen är högst dessa antal. Eftersom det är antalet djur som hålls tillsammans och inte avdelningens storlek som har inverkan på

grisarnas hälsostatus anser vi att föreskriften ska ändras. Detta genom att föreskriften anger antalet slaktgrisar som högst får hållas i stallavdelningarna i stället för antalet platser.

I föreskriften görs också ett tillägg som gör det möjligt att under särskilda villkor få hålla upp till 600 slaktgrisar i samma stallavdelning. Inom ramen för en fältstudie som Svenska Pig AB genomförde under perioden 2013-14 undersöktes effekterna av att omgångsvis föda upp ca 600 slakgrisar i samma avdelning där grisarna rekryterats från upp till tre olika besättningar. Försöket genomfördes under särskild övervakning och uppföljning av grisarnas miljö, hälsa och välfärd i enlighet med ett särskilt program för djuromsorg. Av resultaten kunde man inte påvisa några negativa hälsoeffekter på grisarna.

Mot bakgrund av detta bedömer vi att föreskrifterna kan ändras med bibehållet djurskydd så att det blir möjligt att under särskilda villkor få hålla upp till 600 slaktgrisar i samma stallavdelning. Vilka dessa särskilda villkor är framgår av förslaget. Vi vill dock särskilt uppmärksamma att en grundförutsättning är att besättningen måste vara anslutning till den organiserade hälsokontrollen där anslutna besättningar ska uppnå och bibehålla en god slaktgrishälsa som ska kunna vidimeras. Genom att använda redan etablerade strukturer inom den organiserade hälsokontrollen säkerställs att regelbunden kontroll och uppföljning av slaktgrishälsan kan ske på ett ändamålsenligt och betryggande sätt hos berörda besättningar. Den organiserade hälsokontrollen är ett sedan länge väletablerat system som genomförs av veterinärorganisationer med särskilda djurhälsoveterinärer. Den organiserade hälsokontrollen har genom det djurhälsoarbete som görs bidragit till det goda djurhälsoläge som råder inom svensk grisproduktion.

6 kap. 1 § (L106)

Paragrafen gäller stängsel och enligt de gemensamma bestämmelserna i nuvarande föreskrifter (1 kap. 32 § L100) som gäller för samtliga djurslag inom lantbruket är det tillåtet att använda stängsel som innehåller taggtråd. När denna paragraf nu flyttas över till en ny författning som enbart reglerar hur grisar ska hållas och skötas bedömer vi att paragrafen behöver ändras så att det är förbjudet att använda stängsel som innehåller taggtråd för grisar. Skälet är att vi anser att det är en stor risk att grisar kan skadas allvarligt på stängsel som innehåller taggtråd. Så vitt vi känner till förekommer det i dagsläget visserligen inte några taggtrådsstängsel för grisar i landet eftersom det är ytterst olämpligt, men vi anser att det ändå är motiverat att ändra paragrafen så att den blir tydlig och anpassad på ett relevant sätt.

Paragrafen har också ändrats genom att vi har tagit bort meningen; *Stängseltrådar och stängselnät ska vara väl sträckta*. Detta för att detta redan täcks in av paragrafens inledning som har lydelsen; *Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sätt att djur som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas*.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

2 kap. 11 § (L106)

Vi har inte identifierat några alternativa lösningar annat än att låta nuvarande reglering kvarstå. Det skulle i så fall innebära att risken för att olika tolkningar av hur bestämmelserna om djurs rörelsefrihet sammantaget ska tillämpas kvarstår.

3 kap. 2 § (L106)

Ändringen innebär inte att företagen är tvungna att ändra sin verksamhet utan ger i stället företagen möjligheten att föda upp smågrisar på ett mer effektivt sätt. Eftersom detta inte är möjligt att göra annat än att föreskrifterna ändras så saknas alternativa lösningar. Om regleringen inte görs kvarstår nuvarande begränsningar för företagen och den potential som finns att stärka smågrisföretagens konkurrenskraft uteblir i denna del.

5 kap. 2 § (L106)

Ändringen innebär inte att företagen är tvungna att ändra sin verksamhet utan ger i stället företagen möjligheten att föda upp slaktgrisar på ett mer effektivt sätt. Eftersom detta inte är möjligt att göra annat än att föreskrifterna ändras så saknas alternativa lösningar. Om regleringen inte görs kvarstår nuvarande begränsningar för företagen och den potential som finns att stärka slaktgrisföretagens konkurrenskraft uteblir i denna del.

6 kap. 1 § (L106)

Vi bedömer att den nuvarande regleringen som finns kring taggtrådsstängsel i de gemensamma bestämmelserna i nuvarande föreskrifter (1 kap. 32 § L100) inte är väl anpassad till grishållning. Föreskriften behöver därför ändras så att det uttryckligen ska vara förbjudet att använda taggtråd till grisar. Det alternativ som vi identifierat är att inte göra någon ändring. Det skulle dock kunna leda till djurvälståndspå problem om någon använder taggtråd eftersom grisar kan skadas allvarligt på sådana stängsel.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Regeländringarna enligt 3 kap. 2 § (L106) berör endast de ca 600 företag som föder upp smågrisar inom lantbruket.

Regeländringarna enligt 5 kap. 2 § (L106) berör de ca 230 företag som föder upp slaktgrisar som rekryteras från mer än en besättning.

Regeländringarna enligt 6 kap. 1 § (L106) kan sägas beröra de ca 1 200 företag som håller grisar inom lantbruket. I praktiken är det dock troligen ca 50 företag av dessa företag som har anledning att tillämpa paragrafen. Detta eftersom, dessa företag är inom den ekologiska produktionen inom vilken grisarna ska ha tillgång till utomhusytor.

Övriga regeländringar berör samtliga ca 1 200 företag som håller grisar inom lantbruket.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Bemyndigande finns i 2, 4, 8 a, 15, 17 och 18 §§ djurskyddsförordningen (1988:539).

5. Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

När det gäller regeländringarna enligt 3 kap. 2 § (L106) bedömer vi att företagens lönsamhet och konkurrenskraft ska kunna stärkas. Detta genom att antalet smågrisar per sugga och år bör kunna ökas med ca 1 smågrisar. Det innebär en ökad intäkt för företagen på ca 350 kr/sugga/år, vilket för ett medelstort smågrisföretag med ca 200 suggor motsvarar ca 75 000 SEK per år. Det kan inte uteslutas att regeländringen genom en kortare omloppstid även kan ge en ökad hållbarhet på suggorna, vilket i så fall även minskar kostnaderna för rekrytering av suggor. Vi saknar dock underlag som styrker detta varför någon beräkning av detta inte görs i denna konsekvensutredning.

När det gäller regeländringarna enligt 5 kap. 2 § (L106) bedömer vi att företagens lönsamhet och konkurrenskraft ska kunna stärkas. En anledning är att investeringskostnaderna per slaktgrisplats bör kunna minska med ca 150 SEK. Detta genom det blir tillåtet att bygga större stallavdelningar som leder till lägre byggkostnad per grisplats.

Genom att tillåta att ett större antal slaktgrisar får hållas i samma stallavdelning bedömer vi att uppfödningen kan ske på ett mer rationellt sätt. Detta eftersom hanteringen och skötseln av djuren bör kunna göras mer tidseffektivt och ge en kostnadsminskning på ca 10-12 kr per slaktgris.

I dag är det inte tillåtet att använda en slaktgrisavdelning med plats för mer än 400 grisar om grisarna kommer från mer än en besättning även om djurantalet i omgången skulle vara högst 400. Genom att föreskriften ändras från att i nuläget ange högsta antalet platser till högsta antalet djur skapas en möjlighet att använda sådana stallavdelningar på ett mer flexibelt sätt. Till exempel kommer sådana större stallavdelningar att få användas om man vill ha en lägre beläggingsgrad i boxarna under den varma årstiden då det kan vara problem för grisarna att göra sig av med sitt värmeöverskott. Vilken inverkan på lönsamheten denna ökade flexibilitet har är dock inte möjlig att beräkna.

Idag bygger grisproduktionen vad gäller stallar och uppfödningssystem till stora delar på de produktionsresultat som var gällande för ca 20 år sedan. Förenklat kan man säga att målet har varit att kunna producera ett antal smågrisar i en och samma omgång som kan fylla en stallavdelning med 400 platser. Antalet använda grisar per smågriskull har dock ökat. Det har inneburit att systemet i sin helhet haltar något och behöver förändras för att vi i Sverige ska kunna bibehålla en fortsatt god djurhälsa med låg läkemedelsanvändning. Genom att tillåta att fler slaktgrisar får födas upp i samma avdelning ökar visserligen antalet smittvägar inom djurgruppen eftersom det är ett större antal individer i gruppen. Samtidigt skapas dock bättre förutsättningarna att kunna hålla samman grisar från samma uppfödningssystem från födsel till slakt.

Det i sin tur bör minska andelen slaktgrisar som kommer att födas upp i avdelningar där djuren kommer från många olika besättningar samt antalet besättningar som dessa grisar rekryteras från. Vi bedömer att åtgärden sett ur ett nationellt perspektiv sammantaget kan ge positiva effekter på djurhälsan och därmed också på företagens lönsamhet. Någon lönsamhetsberäkning av förväntade djurhälsoeffekter har dock inte kunnat göras beroende på att det helt enkelt saknas tillräckligt beräkningsunderlag idag.

Övriga regeländringar bedöms inte innebära några kostnadsmissiga eller andra konsekvenser för berörda företag.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen står inte i strid med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Vi bedömer inte att några särskild hänsyn vad gäller ikraftträdande behöver tas, utan det bör kunna ske så snart som möjligt efter det att författningen beslutats. När det gäller informationsinsatser har vi gjort bedömningen att det bör vara tillräckligt att informera berörda företag på Jordbruksverkets webbplats, branschtidskrifter samt i lantbrukspressen.

B Kommuner och landsting

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon ytterligare beskrivning avseende sådana effekter.

C Företag

Regleringen bedöms få effekter för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och villkor i övrigt.

8. Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Förändringarna berör samtliga ca 1 230 lantbruksföretag i landet med grisar. Redovisning av företagens storlek framgår av bilaga JO02BR1601 (*Jordbruksstatistisk sammanställning 2016*).

9. Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Regleringen innebär inte någon förändrad tidsåtgång för företagen. När det gäller 3 kap. 2 § samt 5 kap. 2 § tillkommer dock administrativa kostnader för vissa av de företag som frivilligt väljer att tillämpa dessa regler på sådant sätt att en anslutning till den frivilliga organiserade hälsokontrollen krävs. Dessa kostnader utgörs av den tidsåtgång som åtgår för de dokumentations – och journalföringskrav som ställs inom programmen. Enligt uppgift från de veterinärorganisationer som är huvudmän för hälsoprogrammen är dock ca 90 % av de ca 1200 grisföretagen redan idag anslutna till dessa program. För dessa företag uppstår därmed ingen ny administrativ kostnad i praktiken. För övriga företag som inte är med i programmen och som frivilligt väljer att tillämpa de nya möjligheter som föreskrifterna öppnar upp för beräknas en årlig administrativ kostnad uppgå till ca 900 SEK.

10. Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

3 kap. 2 § och i 5 kap. 2 §

När det gäller sakändringarna i 3 kap. 2 § och i 5 kap. 2 § så är företagen inte tvingade att tillämpa de nya möjligheter som dessa föreskrifter öppnar upp för. De företag som frivilligt väljer att tillämpa dem kommer dock att behöva betala de årliga eller löpande avgifter som följer av vara ansluten till de hälsoprogram som anges som villkor i föreskrifterna (*Frivillig organiserade hälsokontroll & Smittsäkrad besättning-Gris*) samt en.

Enligt uppgift från de veterinärorganisationer som är huvudmän för hälsoprogrammen är redan idag ca 90 % av de 600 smågrisföretagen samt ca 90 % av de 1000 slaktgrisföretagen anslutna till dessa program. Kostnaderna för det uppgår årligen till mellan 10-15 000 SEK för ett normalstort smågrisföretag och ca 5 000 SEK för ett slaktgrisföretag. För de smågrisföretag som vill tillämpa en kortare avvänjningstid enligt 3 kap. 2 § kommer dock denna kostnad att öka med ca 15-20 000 SEK. Detta som en följd av att de måste ansluta sig till en utökad hälsokontroll av smågrisar. Hur stor andel av smågrisföretagen som vill tillämpa en kortare avvänjningstid är svårt att veta på förhand men efter samråd med Sveriges Grisföretagare uppskattar vi att det troligen kan komma att röra sig om ca 25 % av smågrisföretagen, d.v.s. ca 150 stycken vilket motsvara ungefär 30-40 % av den svenska smågrisproduktionen. För de ca 230 slaktgrisföretag som vill hålla upp till 600 slaktgrisar i samma stallavdelning enligt 5 kap. 2 § blir det ingen tillkommande kostnaderna om de redan idag är med i programmen, i annat fall uppstår den kostnad som redovisas ovan för sådana företag. Hur stor andel av dessa slaktgrisföretagen som vill hålla upp till 600 slaktgrisar i samma stallavdelning är svårt att veta på förhand. Efter samråd med Sveriges Grisföretagare uppskattar vi att dock att det i nuläget kan komma att röra sig om ca 25 företag. På sikt bedömer vi att betydligt fler kan komma att bygga större slaktgrisavdelningar. Detta eftersom större avdelningar passar bättre i förhållande till storleken på sammanhållna grupper ifrån smågrisproduktionen då kullarna idag är större än tidigare.

I övrigt medför regleringen inte några andra kostnadsförändringar för företagen och inte heller att företagen är tvungna att vidta några förändringar i sina verksamheter.

11. Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

När det gäller ändringarna i 3 kap. 2 § samt i 5 kap. 2 § bedömer vi att de grisföretag som väljer att tillämpa de nya möjligheter som föreskrifterna erbjuder kan stärka sin konkurrenskraft genom en förbättrad lönsamhet. I vilken omfattning redovisas i punkt 5 ovan. Övriga regleringar innebär inte att lantbruksföretagens konkurrensförhållanden ändras.

12. Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Vi bedömer att regleringen bör underlätta för berörda företag att finna tillämpliga djurskyddsföreskrifter. Detta eftersom dessa nu samlas i en egen författning som enbart reglerar hållande och skötsel av grisar.

13. Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Vi har inte identifierat att det finns något behov att ta särskild hänsyn till små företag med anledning av regleringen. Utgångspunkten i regelarbetet är att de företag som föreskriften riktar sig till generellt är att betrakta som små företag.

14. Konsekvenser för landsbygden

Som nämns i punkt 11 ovan bedömer vi att grisföretagen med de nya möjligheter som erbjuds kan få en förbättrad lönsamhet. En positiv utveckling av svensk grisproduktion bör generellt sett kunna stimulera till nyinvesteringar hos så väl etablerade som nya grisföretag vilket i sin tur innebär förbättrade förutsättningar för t.ex. lokala byggentreprenadföretag att verka inom sitt område. Det bör sammantaget innebära att förutsättningarna för att bedriva olika typer av företagande på landsbygden ökar och därmed också förutsättningarna för att kunna leva och bo på landsbygden.

15. Tidigt samråd

Tidigt samråd har skett med Sveriges Lantbruksuniversitet (HMH), Sverige veterinärmedicinska anstalt (SVA), Gård och Djurhälsan, Lundens Djurhälsa samt Sveriges Grisföretagare vad gäller 3 kap. 2 § & 5 kap. 2§. Tidigt samråd har också skett med Sveriges Grisföretagare vad gäller 6 kap. 1 §.

Kontaktperson

Gunnar Palmqvist, enheten för idisslare och gris. 036-15 61 10

SÄRSKILD KONSEKVENSANALYS - administrativa bördor för företagen

Föreskrifterns namn: Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2017:XX) om grishållning inom lantbruket m.m.							
Ange paragraf med ny eller ändrad administrativ börda	Ange typ av administrativ börda	Ange den legala grunden för den administrativa bördan (ange författning, direktiv eller beslut samt tillämplig artikel/paragraf)	¹⁾ Ange om den legala grunden för den administrativa bördan innehåller ett tolkningsutrymme som medger alternativa lösningar och om så är fallet på vilket sätt. ²⁾ Ange också om den administrativa bördan går utöver vad den legala grunden kräver.	Ange typ av företag som berörs av den administrativa bördan	Ange bedömd tidsåtgång för den administrativa bördan per företag och år	Ange hur många företag som berörs av den administrativa bördan	Ange den samlade kostnaden för den administrativa bördan för företagen per år
3 kap. 2 § p 1 och 2	Löpande dokumentations- och journalföringsarbete inom frivillig organiserad hälsokontroll (se 3 kap. 2 § p 1 och 2)	Att tillämpa kortare avvänjningstid för smågrisar är inte tvingande utan frivillig. De företag som så önskar och lever upp till de villkor som ställs enligt punkt 1-12 i paragrafen får fördelar som lagstiftningen annars inte tillåter. Bemyndigade att föreskriva om villkor för viss djurhållning finns i 17 § djurskyddsförordningen (1988:539).		Smågrisföretag	4 timmar	Ca 60 stycken smågrisföretag (Ca 10 % av de 600 företagen)	900 SEK / företag (årigen*) (Ca 54 000 SEK sammanlagt för de 60 beröda företagen)
3 kap. 2 § p 1 och 2	Ansöka om anslutning till frivillig organiserad hälsokontroll	(se ovan)		Smågrisföretag	2 timmar	Ca 60 stycken smågrisföretag (Ca 10 % av de 600 företagen)	450 SEK / företag (engångskostnad**) (Ca 27 000 SEK sammanlagt för de 60 beröda företagen)

5 kap. 2 § p 1 och 2	Löpande dokumentations- och journalföringsarbete inom frivillig organiserad hälsokontroll (se 5 kap. 2 § p 1 och 2)	Att hålla mer än 400 och upp till 600 slaktgrisar i samma stallavdelning är inte tvingande utan frivilligt. De företag som så önskar och lever upp till de villkor som ställs enligt punkt 1-1.2 i paragrafen får fördelar som lagstiftningen annars inte tillåter. Bemyndigade att föreskriva om villkor för viss djurhållning finns i 17 § djurskyddsförordningen (1988:539).		Slaktgrisetag som till samma uppfödningssmång rekryterar djur från två eller tre besättningar.	4 timmar	Ca 23 slaktgrisetag (Ca 10 % av de 230 företagen)	900 SEK / företag (årigen*) (Ca 21 000 SEK sammanlagt för de 23 beröda företagen)
5 kap. 2 § p 1 och 2	Ansöka om anslutning till frivillig organiserad hälsokontroll	(se ovan)		Slaktgrisetag som till samma uppfödningssmång rekryterar djur från två eller tre besättningar.	2 timmar	Ca 23 slaktgrisetag (Ca 10 % av de 230 företagen)	450 SEK / företag (engångskostnad**) (Ca 10 500 SEK sammanlagt för de 23 beröda företagen)
Summan administrativ kostnad per år (alla företag)							75 000 SEK* 37 500 SEK**

Samlad kostnad för upphäva administrativa bördor

Ange samlad kostnad för administrativa bördor som upphävs på grund av föreskriften eller det allmänna rådet.	Kommun Noll
Jämfört med tidigare uppgifter kommer den administrativa bördan att öka med ca 75 000 kr per år.	

INFÖRANDETABELL-GRIS

BILAGA 1

Förklaringar:

AR = allmänna råd

R = Redaktionell ändring

S = Sakändring

T = Tydliggörs

Generellt: Begreppet ”djur” i L100 har som regel ändrats till ”gris”.

L 106 (GRIS)		Motsvarande i L100		Ändringstyp	Anm.
Kapitel	Paragraf	Kapitel	Paragraf		
1	1	1	1		
1	2	1	2	R	Angett ”gris”
1	3	1	3		
1	4	1	39	T, R	T - Lydelse om EU-rättsakt införd. R – Andra stycket i 1 kap. 39 § L100 rörande kontrollprogram har utgått.
1	5	1	18	R	Tredje stycket i L100 har inte tagits med eftersom hänvisning till 1b § (DF) är onödig då den gäller övergripande.
1	6	1	4	R, T	R - Anpassad till gris T- Tillägg i def av liggarea pga 5 kap. 6 § fotnot 5
2	1	1	5	R	5 § uppdelad i fyra paragrafer
2	2	1	5	R	5 § uppdelad i fyra paragrafer
2	3	1	5	R	5 § uppdelad i fyra paragrafer
2	4	1	5	R	5 § uppdelad i fyra paragrafer
2	5	3	6		
2	6	1	8		
2	AR 2 DL	3	AR 2 DL		
2	7	1	7		
2	8	3	1	R	
2	9	3	2		
2	10	3	3		

L 106 (GRIS)		Motsvarande i L100		Ändringstyp	Anm.
Kapitel	Paragraf	Kapitel	Paragraf		
2	11	1	6	S	Ändrad till att gälla oavsett var djuret hålls
2	12	1	38	R	Något omskriven.
2	AR 2-12 & 3 DL	1	AR 1-38 & 3 DL		Fanns på olika ställen i L100
2	13	1	10		
2	14	1	9		
3	1	1	28	R	Tredje stycket i L100 har inte tagits med eftersom hänvisning till 3 § (DL) är onödig då den gäller övergripande.
3	2	3	4	S	Tillägg har gjort om anpassad avvänjningstid
3	3	3	5		
3	4	1	15		
3	AR 3-4	3	AR 1-15		
3	5	3	14		
3	6	3	22		
3	7	3	24		
4	1	1	30		
4	2	1	13		
4	AR 4-2	1	AR 1-13		
4	3	1	31		
4	4	3	7		
4	AR 4-4	AR 3-7			
4	5	3	8		
4	AR 4-5	3	AR 3-8		
4	6	1	19		
4	AR 4-6	3	AR 1-19		
4	7	1	20		
4	8	1	21		
4	9	1	22		
4	10	3	15		
4	11	1	23		
4	12	3	16		SJVFS 2014:31
4	AR 2 DL	1	AR 2 DL		
4	13	1	24		
4	14	1	25		
4	15	1	23a		SJVFS 2014:31

L 106 (GRIS)		Motsvarande i L100		Ändringstyp	Anm.
Kapitel	Paragraf	Kapitel	Paragraf		
4	16	1	26	R	Anpassad till gris
4	17	1	27	R	Anpassad till gris
5	1	1	14	R	Anpassad för gris
5	AR 5-1	1	AR 1-14	R	Anpassad för gris
5	2	3	17	S	Ändrad lydelse samt tillägg om större avdelning.
5	3	3	9	R	Sista meningen i 9 § L100 har flyttats till 5 kap. 13 §
5	4	3	11		
5	5	3	12		
5	6	3	19		SJVFS 2014:31
5	7	3	19a		SJVFS 2014:31
5	8	3	21		
5	9	3	25		
5	10	3	20		
5	11	3	13		
5	12	1	12		
5	13	3	9	R	Endast sista meningen i 9 §
5	14	3	10		
5	15	3	23		SJVFS 2010:77
5	16	1	11		
5	AR 5-16	1	AR 1-11		
5	17	1	16		
5	18	1	17		
6	1	1	32	S, R	S-Taggtråd förbjuds, R-Text om sträckt stängsel har tagits bort
6	2	1	33	R	Ändrat till "utomhusytor"
6	3	1	34		
6	4	3	18		
6	AR 4 DL	3	AR 4 DL		
6	5	1	35		
6	6	1	36		
6	AR 6-6	1	AR 1-36		
-	-	1	37	R	1 kap. 37 § L100 har utgått då något kontrollprogram för grisar som utgångsdjur inte finns.

REMISS